

මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ජර්නාලනය

1948 දෙසැම්බර් මස **10** වෙනි දින එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩලයෙන් සමමත කරනු ලැබූ ජර්නාලයට පත් කළ මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ජර්නාලනය මෙහි අන්තර්ගත වේ. මෙම ඓතිහාසික සිද්ධියෙන් මෙම ජර්නාලනයේ අඩංගු වගන්ති ජර්වාරයට පත් කරන මෙන් ද “ඒ ඒ රටවල පවතින දේශපාලන තත්ත්වය පිළිබඳව වෙනසක් නොකර මෙම ජර්නාලනය ජර්ධාන වශයෙන් පසුද් හා අධ්‍යාපන ආයතනයන් මගින් පැතිර වීමට, ජර්දර්ශනය වීමට, පාඨනය කරවීමට හා පැහැදිලි කරවීමට සලස්වන මෙන්ද” එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩලය විසින් සියලුම සාමාජික රාජ්‍යයන් ගෙන් ඉල්ලා සිටින ලද්දේය.

පූර්විකාව

ලෝකයේ පවත්නා නිදහස, යුක්තිය සහ සාමය යන්නෙහි පදනම මිනිස් පවුලේ සියලු දෙනාගේ ම සහජ ගරුත්වය හා අත්සතු කළනොහැකි වූ සම අයිතිවාසිකම් පිළිගැනීම වන හෙයින් ද,

මානව අයිතිවාසිකම් නොතැකීම හා අවිඥාවට ලක්කිරීමේ ජර්නිඵලයක් වශයෙන් මිනිස් වර්ගයාගේ හෘදය සාක්ෂිය සාහසික පීඩනයට භාජනය කෙරෙන මලේච්ඡ කෲරකම සිදුවී ඇති හෙයින් ද, මිනිස් වර්ගයාට අදහස් ජර්කාශ කිරීමේ හා විශ්වාස ඇදහිලි දැරීමේ නිදහසක්, බියෙන් හා අහඹිහැකමින් තොරවීමේ නිදහසක් හුක්කි විදීමට හැකි ජර්ජාචක් ඇරඹීම පොදු ජනතාවගේ ශ්ලේෂ්ඨතම අපේක්ෂාව ලෙස ජර්කාශයට පත් වී ඇති හෙයින් ද,

දුෂ්ඨ පාලකයන්ට හා පරිපීඩනයන්ට විරුද්ධව අන්තිම ක්රියා මාර්ගයක් වශයෙන් කැරලි කෝලාහල ඇති කිරීමට මිනිසා පෙළඹවීම වැළැක්වීමට නම නීති මගින් මානව අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කරමින් අත්සාවගිය වන හෙයින් ද,

ජාතීන් අතර මිත්ර සම්බන්ධතා තවදුරටත් වර්ධනය කිරීම අත්සාවගිය වන හෙයින් ද,

මූලික මානව අයිතිවාසිකම් කෙරෙහිත්, මිනිසාගේ ගරුත්වය හා අගය කෙරෙහිත්, ස්ථිර පුරුෂ දෙපක්ෂයේ සමාන අයිතිවාසිකම් කෙරෙහිත්, තම විශ්වාසය හා හක්කිය එක්සත් ජාතීන්ගේ සාමාජික ජාතීන් විසින් ජර්දුජ්ජියෙහි ස්ථිර ලෙස නැවත පිළිගෙන ඇති හෙයින් ද, සමාජ ජර්ගතිය හා වඩා යහපත් ජීවන තත්ත්වයක් වඩා පුලුල් ලෙස වර්ධනය කිරීමට අධිෂ්ඨානය කර ඇති හෙයින්ද,

මානව අයිතිවාසිකම් හා මූලික ස්වාධීනත්වයන් කෙරෙහි විශ්ව ගරුත්වයක්, ඒවා රැක දීමත් එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ සහයෝගීත්වයෙන් වර්ධනය කිරීමට සාමාජික රාජ්‍ය ජර්නිඤ දී ඇති හෙයින් ද,

ඒ ජර්නිඤට පරිපූර්ණව සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා මෙම අයිතිවාසිකම් හා ස්වාධීනතා පිළිබඳව පොදු අවබෝධය ලබා ගැනීම අනිශ්චිත වැදගත් වන හෙයින් ද,

එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩලය මෙසේ ජර්කාශ කර සිටී.

මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ මෙම විශ්ව ජර්කාශනය සමාජය, සෑම පුද්ගලයෙකු හා සංවිධානයක් විසින් නිරන්තරයෙන්ම සිහිපත් කෙරෙමින් සකල ජනතාවන්ට හා සියලු ජාතීන්ට සාක්ෂාත් කරගත යුතු පොදු තත්ත්වයක් වශයෙන් අධ්‍යාපනයෙන් හා අධ්‍යයනයෙන් මෙම අයිතිවාසිකම් හා ස්වාධීනත්වයන් ගරු කළ යුතුයයි ද, ජාතික වූත්, ජාත්‍යන්තර වූත්, ජර්ගනිශීලී විධිවිධාන මගින් මේ හිමිකම සාමාජික රටවල මෙන්ම ඒවායේ බලයට අවනත සෙසු රටවල ජනතාව අතර ද අගය කිරීමට සලස්වීමෙන් ලෝකය මුලුල්ලේම ඒ පිළිබඳ ගරුත්වය හා ක්රියාකාරිත්වය සැලසිය යුතුයයි ද ජර්කාශ කර සිටී.

1 වන වගන්තිය

සියලු මනුෂ්‍යයෝ නිදහස්ව උපත ලබා ඇත. ගරුත්වයෙන් හා අයිතිවාසිකම්වලින් සමාන වෙති. යුක්ති අයුක්ති පිළිබඳ හැඟීමෙන් හා හෘදය සාක්ෂියෙන් යුත් ඔවුන්, ඔවුනොවුන්ට සැළකිය යුත්තේ සහෝදරත්වය පිළිබඳ හැඟීමෙනි.

2 වන වගන්තිය

ජාති, වංශ, වර්ණ, ස්ථිර පුරුෂ භාවය, භාෂාව, ආගම, දේශපාලන ආදී කවර බෙදයක් හෝ සමාජ, ජාතික, දේපළ, උපත ආදී කවර තත්ත්වයක විශේෂයක් හෝ නොමැතිව මෙ ජර්කාශනයේ සඳහන් සියලු හිමිකම්වලට හා ස්වාධීනත්වයන්ට සෑම පුද්ගලයෙකුම උරුම වන්නේය.

තවද යම පුද්ගලයකු අයත්වන රටේ දේශපාලන, නීතිමය හෝ ජාත්‍යන්තර තත්ත්වයන් පිළිබඳ කිසිදු විශේෂයක් ද ඒ රටේ ස්වාධීන, භාරකාර, අස්වාධීන ආදී කවර තත්ත්වයක් පිළිබඳ විශේෂයක් ද නොමැතිව මේ හිමිකම ඔහු සතු වන්නේය.

3 වන වගන්තිය

සෑම පුද්ගලයෙකුම ජීවත්වීමටත් නිදහස්ව සිතීමටත් පෞද්ගලික ආරක්ෂාවටත් හිමිකම ඇත්තේය.

4 වන වගන්තිය

කිසිම පුද්ගලයෙකු වහල් කමෙහි හෝ බන්ධනයෙහි (දාසත්වයෙහි) නොරැඳවිය යුතුය. සෑම ආකාරයකම වහල් වෙළඳාම හා වහල්කම තහනම් වන්නේය.

5 වන වගන්තිය

කිසිම පුද්ගලයකු වධ හිංසාවට හෝ කෲර, අමානුෂික පහත් සැළකිල්ලකට හෝ දඬුවමකට හෝ භාජනය නොකළ යුතුය.

6 වන වගන්තිය

සෑම අවස්ථාවකදී ම නීතිය ඉදිරියේ පුද්ගලයකු වශයෙන් පිළිගනු ලැබීමේ අයිතිය සෑම කෙනෙකුම සතුය.

7 වන වගන්තිය

සියල්ලන්ම නීතිය ඉදිරියෙහි එකිනෙකාට සමාන වන අතර, නීතියේ ආරක්ෂාව ලැබීමට කිසිදු විශේෂයක් නොමැතිව, සියල්ලෝම හිමිකම ලබති, මෙ ජර්කාශනයට පටහැනි ලෙස කෙරෙන ඔනෑම අසාධාරණයකින් ආරක්ෂා වීමේ අයිතියත් එබඳු අසාධාරණයන්ට පෙළඹවීමෙන් ආරක්ෂාවීමේ අයිතියත් සියල්ලන්ටම හිමි වේ.

8 වන වගන්තිය

ආණ්ඩුකර්ම ව්‍යවස්ථාවලින් හෝ නීතියෙන් හෝ ජර්දානය වී ඇති මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමකදී බලධාරී ජාතික අධිකරණයකින් ජර්නිකර්ම යොදා ගැනීමේ හිමිකම සෑම පුද්ගලයකු සතු වේ.

9 වන වගන්තිය

බලහත්කාරයෙන් අත් අඩංගුවට ගැනීමට හෝ අත් අඩංගුවේ රඳා තැබීමට හෝ පිටුවහල් කිරීමට හෝ කිසිම පුද්ගලයකු භාජනය නොකළ යුතුය.

10 වන වගන්තිය

තමන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා යුතුකම් පිළිබඳව හෝ තමන්ට විරුද්ධව යම අපරාධ වෝදනාවක් පිළිබඳව හෝ නිශ්චය කිරීම සඳහා සාධාරණ වූත්, විවාන වූත්, ස්වාධීන අපක්ෂපාත නඩු විභාගයකට සෑම තැනැත්තකුම පූර්ණ සමානත්වයෙන් යුක්තව හිමිකම ලබයි.

11 වන වගන්තිය

දණ්ඩන වරදක් සම්බන්ධයෙන් වෝදනා ලැබ සිටි සෑම පුද්ගලයෙකුටම, නීත්‍යානුකූල විවාන අධිකරණ විභාගයකින් වරදකරු බව ඔප්පුවන තෙක් නිර්දෝෂියකු ලෙස සලකනු ලැබීමටත්, ඒ අධිකරණයේදී තම නිදහසට කරුණු පෙන්වා සිටීමට වුවමනා සියලු අවශ්‍යතා නොඅඩුව ලැබීමටත්, හිමිකම ඇත්තේය.

යම වරදක් හෝ ජර්මාද දෝෂයක් කිසිවකුගෙන් සිදු වූ අවස්ථාවේදී එම කාලයේ පවතින ජාතික හෝ අන්තර්ජාතික නීතියෙහි එම වරද හෝ ජර්මාද දෝෂය දණ්ඩනය වරදක් සේ නොසඳහන්ව පැවති නම එම වරදට හෝ ජර්මාද දෝෂයට ඔහු වරදකරුවකු ලෙස නොසැළකිය යුතුය. දණ්ඩන වරද කළ කාලයේදී වලංගු පැවති දඬුවමකට වඩා වැඩි දඬුවමක් එවැනි වරදකරුවකු උදෙසා නොපැනවිය යුතුය.

12 න වගන්තිය

කිසිම පුද්ගලයකුගේ පෞද්ගලික ජීවිතයට (රහස් භාවයට) පවුලට, නිවසට හෝ ලිපි ගනුදෙනුවලට බලෙන් ඇහිලි ගැසීම හෝ ගරුත්වයට හෝ වැදගත් භාවයට පහර ගැසීම හෝ නොකළ යුතුය. එබඳු ඇහිලි ගැසීම හෝ පහර ගැසීමවලට විරුද්ධව නීතියේ රැකවරණ ලැබීමේ අයිතිය සෑම පුද්ගලයකු සතුව ඇත.

13 වන වගන්තිය

සෑම පුද්ගලයකුටම තම රාජ්‍ය සීමාව ඇතුළත නිදහසේ ගමනාගමනයට හා පදිංචියට හිමිකම තිබේ.

ස්වකීය රට ද ඇතුලුව කවර දේශයකින් හෝ ඉවත්ව යාමටත්, තම රටට ආපසු පැමිණීමටත් සෑම පුද්ගලයකුටම හිමිකම ඇත.

14 වන වගන්තිය

පරිපිඩනයන්ගෙන් මිදී විදේශයක අභයාරක්ෂාව සෙවීමට හා එය භුක්ති විඳීමට සෑම පුද්ගලයකුටම හිමිකම ඇත.

දේශපාලනය නොවූ අපරාධවලින් උද්ගතවන වෝදනා හා එක්සත් ජාතීන්ගේ අරමුණුවලට පටහැනි ක්රියාවන් නිසා පැන නගින වෝදනාවලට ලක් වූවන් සම්බන්ධයෙන් යට කී හිමිකම ක්රියාත්මක නොවනු ඇත.

15 වන වගන්තිය

සෑම පුද්ගලයකුටම ජාතිකත්වයකට හිමිකම ඇත.

කිසිම පුද්ගලයකු සතු ජාතිකත්වය බලෙන් අහෝසි නොකළ යුතු අතර, ඔහුගේ ජාතිකත්වය වෙනස් කිරීමට ඔහුට ඇති අයිතිය පැහැර නොගත යුතුය.

16 වන වගන්තිය

පූර්ණ වියට පත් සියලු ස්ත්රී පුරුෂයන්ට ජාතිය, ජාතිකත්වය හෝ ආගම ආදී කිසිදු සීමාවක් නොතකා විවාහ වී පවුලක් ඇති කිරීමේ අයිතිය ඇත්තේය. විවාහ වීමේදී මෙන්ම විවාහය අවලංගු කිරීමේදී ද ඔවුන් සමාන අයිතිවාසිකම දරයි.

විවාහයට ඇතුළත් කළ යුත්තේ එසේ ඇතුළත් වන ස්ත්රී පුරුෂ දෙදෙනාගේ සම්පූර්ණ නිදහස් කැමැත්ත පිට පමණකි.

සමාජයේ ස්වාභාවික වූත්, මූලික වූත්, සමූහ ඒකකය වන පවුල සමාජයේ හා රාජ්යයේ රැකවරණ ලැබීමේ අයිතිය දරයි.

17 වන වගන්තිය

සෑම පුද්ගලයකුටම තනිව මෙන්ම හවුලේ ද දේපළ අයිතිය සඳහා අයිතිවාසිකම ඇත්තේය.

කිසිවෙකු සතු දේපළ බලෙන් අහිමි කිරීමට නොහැකිය.

18 වන වගන්තිය

සිතීමේ, හැසුරුම සඳහා දැරීමේ හා ආගම ඇදහීමේ නිදහස භුක්ති විඳීමේ අයිතිවාසිකම සෑම පුද්ගලයකුටම සතුව ඇත. තම ආගම හෝ විශ්වාසයවෙනස් කිරීමේ නිදහසත්, තනිවම හෝ අන්යයන් සමඟ සමූහ වශයෙන්, පෞද්ගලිකව මෙන්ම ජර්මිනියේ තම ඇදහීම හා ආගම ජරකට කිරීමේ, ඉගැන්වීමේ, පිළිපදීමේ, වන්දනා කිරීමේ හා අනුගමනය කිරීමේ නිදහසත් එයට ඇතුළත් වේ.

19 වන වගන්තිය

තම නිදහස් මතය දැරීමට හා ජරකය කිරීමට සෑම පුද්ගලයකුටම අයිතිය ඇත. අනුන්ගේ බාධාවක් නොමැතිව, තම මත දැරීමටත්, දේශ සීමා නොසලකා කවර මාධ්යයකින් හෝ තොරතුරු ලැබීමට හා දීමටත් ඇති අයිතිය ද ඊට ඇතුළත් ය.

20 වන වගන්තිය

සාමකෘතීව එක්රැස්වීමේ හා සංගම පැවැත්වීමේ අයිතිය සෑම පුද්ගලයකුටම සතුව ඇත.

සමීක සමාගමවලට බැඳීමට කිසිවෙකුට බලකළ නොහැක.

21 වන වගන්තිය

කෙළින්ම හෝ නිදහස්ව තෝරාගත් නියෝජිතයින් මගින් හෝ තම රටේ රජයට සහභාගී වීමට සෑම පුද්ගලයකුටම අයිතිය ඇත.

තම රටේ රාජ්ය සේවයට ඇතුළත් වීමට සෑම පුද්ගලයකුටම සමාන අයිතිවාසිකම ඇත.

රජයේ බලතලවල පදනම වන්නේ ජනතාවගේ කැමැත්තය. මේ කැමැත්ත ජරකය වන්නේ සර්වජන ඡන්ද බලය අනුව රහසේ දෙන ඡන්දයෙන් හෝ ඊට සමාන ස්වාධීන ඡන්ද ක්රම මගින් කලින් කලට අවයාජ ලෙසින් පවත්වන ඡන්ද විමසීම මගිනි.

22 වන වගන්තිය

සමාජයට අයත් පුද්ගලයකු වශයෙන් සෑම පුද්ගලයකුටම සමාජ ආරක්ෂාව හිමි වේ. සෑම රාජ්යයකම සංවිධානය හා සමපත්වලට අනුකූලව තමන්ගේ ගුරුත්වයටත්, තම පෞරුෂත්වයේ වර්ධනයටත් අත්යාවශ්යවන ආර්ථික, සමාජමික හා සංස්කෘතික අයිතින් ජාතික ජරයන්ගෙන්ගෙන් හා ජාත්යන්තර සහයෝගීතාවයෙන් ද ඒ ඒ රාජ්යයන්ගේ සංවිධාන හා සමපත්වලට අනුකූලව ද සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ හිමිකම සෑම පුද්ගලයකුටම සතුව ඇත්තේය.

23 වන වගන්තිය

වැඩ කිරීමටත්, තම රැකියාව නිදහස්ව තෝරා ගැනීමටත්, සාධාරණ වූත්, යුක්ති යුක්ත වූත් වැඩ කිරීමේ පහසුකම ලැබීමට මෙන්ම විරක්ෂා විපතීන් ආරක්ෂාව ලැබීමටත්, සෑම පුද්ගලයෙකුටම හිමිකම ඇත්තේය.

කිසිදු විශේෂතාවක් හෝ වෙනස්කමක් නොමැතිව සමාන වැඩට සමාන වැටුප් ලැබීමේ අයිතිය සෑම පුද්ගලයකුටම සතුව ඇත.

වැඩ කරන සෑම පුද්ගලයකුටම තමන්ට හා තම පවුලට මිනිස් ගුරුත්වය රැකෙන ජීවනායකට අවශ්ය සාධාරණ වැටුපක් ලැබීමටත්, අවශ්ය වුවහොත් අවශේෂ සමාජ ආරක්ෂාවන්ට රැකවරණ අත්කර ගැනීමටත් අයිතිය ඇත.

ස්වකීය අයිතිවාසිකම ආරක්ෂා කිරීම සඳහා වෘත්තීය සමිති ඇති කර ගැනීමට හා ඒවාට බැඳීමටත් සෑම පුද්ගලයෙකුටම අයිතියක් ඇත.

24 වන වගන්තිය

වැඩ කරන පෑ ගණන් පිළිබඳ සීමාවක් ඇතිව කලින් කලට ලැබෙන වැටුප් සහිත නිවාඩු දිනයන් ද ඇතුළුව විවේක ගැනීමේ අයිතිය සෑම පුද්ගලයකුටම සතුව වේ.

25 වන වගන්තිය

අහාර, ඇඳුම, නිවාස සා සෞඛ්ය සේවා ආරක්ෂාව ද අවශ්ය සමාජසේවා ආරක්ෂාව ද ඇතිව තමන්ගේත් තම පවුලේත් සෞඛ්යයට හා යහපතට ජරමාණවත් ජීවන තත්ත්වයක් භුක්ති විඳීමටත් රැකියාව අහිමිවීම, රෝගාබාධ, දුබලතාව, වැන්දඹු වීම, මහජ්ඣ බව හා වෙනත් තමන්ට පාලනය නොකළ හැකි ආපදාවලින් ජීවිකාව දුෂ්කර වූ විට රැකවරණ ලැබීමටත් සෑම පුද්ගලයකුටම අයිතියක් ඇත.

මාතෘ භාවය හා ළදරු භාවය විශේෂ උපකාර හා ආරක්ෂාවට උරුම තත්ත්වයෝය. විවාහක හෝ අවිවාහක මව්වරුන්ගෙන් ලැබෙන සියළුම දරුවෝ සමාන ආරක්ෂාවට හිමිකම ඇත්තෝය.

26 වන වගන්තිය

අධ්යාපනය ලැබීමට සෑම පුද්ගලයකුටම අයිතියක් ඇත්තේය. ජරාපමික හා මූලික අවස්ථාවලදී පමණක්වත් අධ්යාපනය නොමිළයේ විය යුතුය. ජරාපමික අධ්යාපනය අනිවාර්ය විය යුතුය. කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්යාපනය ලැබීමට සාමාන්යයෙන් අවස්ථාව සැලසිය යුතු වන අතර දක්ෂතා පදනම කොට උසස් අධ්යාපනය අත්කර ගැනීමේ අවස්ථාව සමානව සැලසිය යුතුය.

මිනිස් පෞරුෂත්වය පරිපූර්ණ සංවර්ධනයට පත් කරන අතරත්, මානව අයිතිවාසිකම හා මූලික ස්වාධීනතාවයන් පිළිබඳ ගුරුත්වය ජරබල වන අර්ථවත්, අධ්යාපනය යොමුකරවිය යුතුය. මිනිස් ජරජාවගේ සියලු රාජ්යයන්, ජාතීන් හා ආගමික කණ්ඩායම අතර අන්යෝන්ය අවබෝධයක්, උපේක්ෂාව හා මිත්රත්වයක් වර්ධනය වන අන්දමින් ඒ අධ්යාපනය සකස්විය යුතුය. සාමය උදෙසා එක්සත් ජාතීන් ගෙන යන ක්රියාමාර්ගයට ද, එය අනුබලයක් විය යුතුය.

තම දරුවන්ට දිය යුත්තේ කුමන අධ්යාපනයක් දැයි තෝරා ගැනීමේ මුල් අයිතිය මව්පියන් සතුව.

27 වන වගන්තිය

සමාජයේ සංස්කෘතික ජීවිතයට නිදහසේ සහභාගී වන්නටත්, කලාවෙන් ආශ්වාදය භුක්ති විඳීමට හා විද්යාත්මක දියුණුවට සහභාගී වී එහි ජරතිඵල භුක්ති විඳීමටත් සෑම පුද්ගලයකුටම අයිතියක් ඇත්තේය.

තමන්ගේ කර්තව්වයෙන් නිෂ්පාදිත විද්යාත්මක, සාහිත්යමය හෝ කලාත්මක කෘතියකින් ජනිත වන අධ්යාත්මික හා භෞතික ඵල ජරයෝජන රැක ගැනීමේ අයිතිය සෑම පුද්ගලයකුටම සතුව ඇත.

28 වන වගන්තිය

මෙම ජරකෘතයෙහි සඳහන් අයිතිවාසිකම හා ස්වාධීනතාවයන් පරිපූර්ණව සාක්ෂාත් කරගත හැකිවන සමාජ හා ජාත්යන්තර රටාවකට සෑම පුද්ගලයකුටම අයිතියක් ඇත.

29 වන වගන්තිය

පුද්ගලයකුගේ පෞරුෂත්වය නිදහස් පරිපූර්ණ සංවර්ධනයකට පත්කර ගැනීමෙහි ෧෦ ෧෧ කළයුතු සමාජ යුතුකම රැසක් සෑම පුද්ගලයකු කෙරෙහිම පැවරී ඇත.

පුද්ගලයාගේ අයිතිවාසිකම හා ස්වාධීනතාවයන් ක්රියාත්මක වීමේදී සීමාවන් තිබිය යුත්තේ හුදෙක් අන්යයන්ගේ අයිතිවාසිකම හා ස්වාධීනතා ආරක්ෂාවීම පිණිසත්, ජරජාතන්ත්රවාදී සමාජයක මහජන සාමය හා පොදු සුභසිද්ධිය ආරක්ෂා වීම පිණිසත් පැනවෙන නීති පද්ධතියක් මගින් පමණි.

එක්සත් ජාතීන්ගේ පරමාර්ථයන් හා ජරතිපත්තිවලට පටහැනි වන අන්දමකින් මෙම අයිතිවාසිකම හා ස්වාධීනතාවයන් ක්රියාත්මක නොකළ යුතුය.

30 වන වගන්තිය

මෙ ජරකාගනයෙහි සඳහන් කිසිදු අයිතිවාසිකමක් හෝ ස්වාධීනතාවයක් වැනසී යන අන්දමේ කිසිම ක්රියාමාර්ගයකට අයිතියක් කිසිදු රාජ්යයකට, කණ්ඩායමකට හෝ පුද්ගලයකුට අත්වන අන්දමේ අර්ථ නිරූපණයක් මෙ ජරකාගනයෙහි කවරි වගන්තියකින් හෝ නොකළ යුතුය.